

[Sundhedsministeren]

Efter disse bemærkninger skal jeg slutte med en tilkendegivelse allerede nu af, at jeg vil være helt enig i det forslag om motiveret dagsorden, som ordføreren for forespørgerne, fru Birgitte Husmark, vil fremsætte i denne sag om et øjeblik på vegne af, tror jeg, et meget stort antal partier.

Forhandling

Birgitte Husmark (SF):

Først vil jeg gerne sige varmt tak til sundhedsministeren for den meget åbne og positive modtagelse, som denne forespørgsel har fået. Netop fordi forplantningsområdet er et så kompliceret område både etisk og sundhedsmæssigt, er det ekstra vigtigt ikke at gå fejl af hinanden.

Fejl og misforståelser kan jo opstå, hvis beslutninger tages for hurtigt og uden den fornødne debat. Det mener jeg skete, da et flertal i Folketinget i 1992 åbnede for donation af æg og for forskning på befrugtede menneskelige æg og på kønsceller, der agtes anvendt til befrugtning. Denne vedtagelse kombineret med, at der kun er vedtaget en godkendelsesprocedure for biomedicinsk aktivitet, når der er tale om egentlig forskning, betyder, at en læge kun er bundet af sin egen opfattelse af, hvad der falder inden for begrebet god lægegerning. Og når man er en engageret ekspert, er det meget vanskeligt selv at se, at der kan være områder – ikke mindst på det forplantningsteknologiske område – som man ikke skal give sig i kast med.

Reagensglasbefrugtning blev i 1984 en behandling, som det offentlige sygehusvæsen kunne tilbyde. Det skete, uden at det på det tidspunkt havde været diskuteret, om behandlingen egentlig var tilstrækkelig undersøgt. Beslutningen blev egenhændigt truffet af den daværende indenrigsminister, Britta Schall Holberg, formentlig efter en målrettet rådgivning fra de læger på Rigshospitalet, som igennem en del år havde øvet sig på metoden.

Reagensglasbefrugtning indebærer i den form, der er langt den mest brugte, at kvinden gennem længere tid påvirkes med meget store doser af kønshormon. Denne medicinske påvirkning kan give akutte bivirkninger, men også på længere sigt er der risiko for, at der er skadevirkninger. Flere udenlandske undersø-

gelser kæder således brugen af hormoner sammen med en øget risiko for kræft – muligvis sammenhængende med et svækket immunforsvar. Den amerikanske sundhedsstyrelse tager disse meldinger så alvorligt, at den har krævet disse hormonpræparater mærket med en advarsel om giftvirkning.

Den sidste og værste usikkerhed knytter sig imidlertid til spørgsmålet om, hvilke konsekvenser denne kønshormonpåvirkning kan få for de børn, der bliver resultatet af behandlingen. Netop i de tidligste fosterstadier er der særlig stor sårbarhed over for kemiske og biologiske påvirkninger.

Dette er kun en enkelt problemkreds af de mange, som knytter sig til de teknikker på forplantningsområdet, som benyttes i dag.

Netop for at få et bedre overblik over dette område må Sundhedsstyrelsens vejledning til landets læger hilses velkommen. Det er også et godt initiativ, der nu tages med at skaffe en oversigt over behandlingsformer, anvendte medikamenter m.m. Dog synes jeg, det er en stor mangel, at man i det registreringsmateriale, som sundhedsministeren har fået udarbejdet, ikke skal opgive, hvor store doser, hvor mange doser og i hvor lang tid man har anvendt påvirkningen med kønshormon, netop fordi så mange ting på dette område er uafklarede.

Men den helt afgørende mangel ved vejledningen og ved den gældende retstilstand er, at der ingen initiativer tages til at styre eller eventuelt helt stoppe anvendelsen af ny teknikker på dette her område. Derfor står vi pludselig hovedkulds over for problemstillinger som dem, jeg beskrev i min begrundelse for forespørgslen.

Det mest slående eksempel på det er den måde, som den teknik, der kaldes mikroinseminering – altså det at indsprøjte en enkelt sædcelle i en ægcelle – er blevet håndteret på: Fra private klinikker annoncerer man uden videre formaliteter for denne teknik, og man er gået i gang med at bruge den, som om det var en vel gennemprøvet og helt etableret behandlingsform, mens virkeligheden jo er, at der på verdensplan kun er født knap 200 børn efter denne metode – og i Danmark er der slet ikke født nogen børn efter den. Der er nogle kvinder, der er gravide efter den, men vi har ikke set børnene endnu. Når det kan lade sig gøre,